

tepav

Şubat 2021 Sayı |20

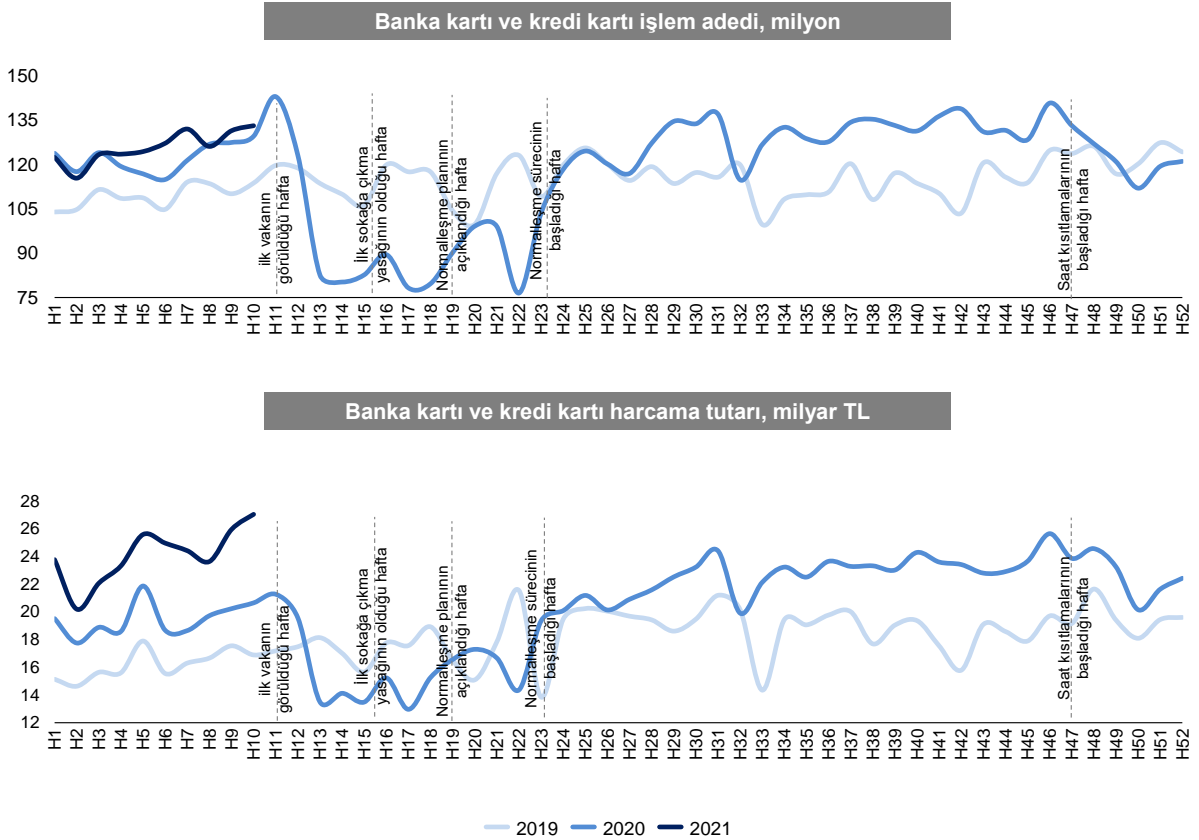
Kartlı Harcamalar Bülteni

Şubat ayında kartlı harcamalar azaldı, harcamaların üçte biri uzaktan yapıldı.

Şubat ayında kartlı harcamalar tutar ve işlem adedi olarak Ocak ayına kıyasla gerilemiştir.

Akşam saatleri ile hafta sonu genel sokağa çıkma yasaklarının sürdüğü Şubat ayında kartlı harcamalar tutar olarak yüzde 2, işlem adedi olarak ise yüzde 4 oranında daralmıştır. Haftalık hareketler incelendiğinde, harcama tutarlarında ilk üç haftada gerileme gözlenirken, 26 Şubat haftası artış ile tamamlanmıştır. İşlem adedi tarafında ise sadece 19 Şubat haftasında azalış gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 2019 – 2021*

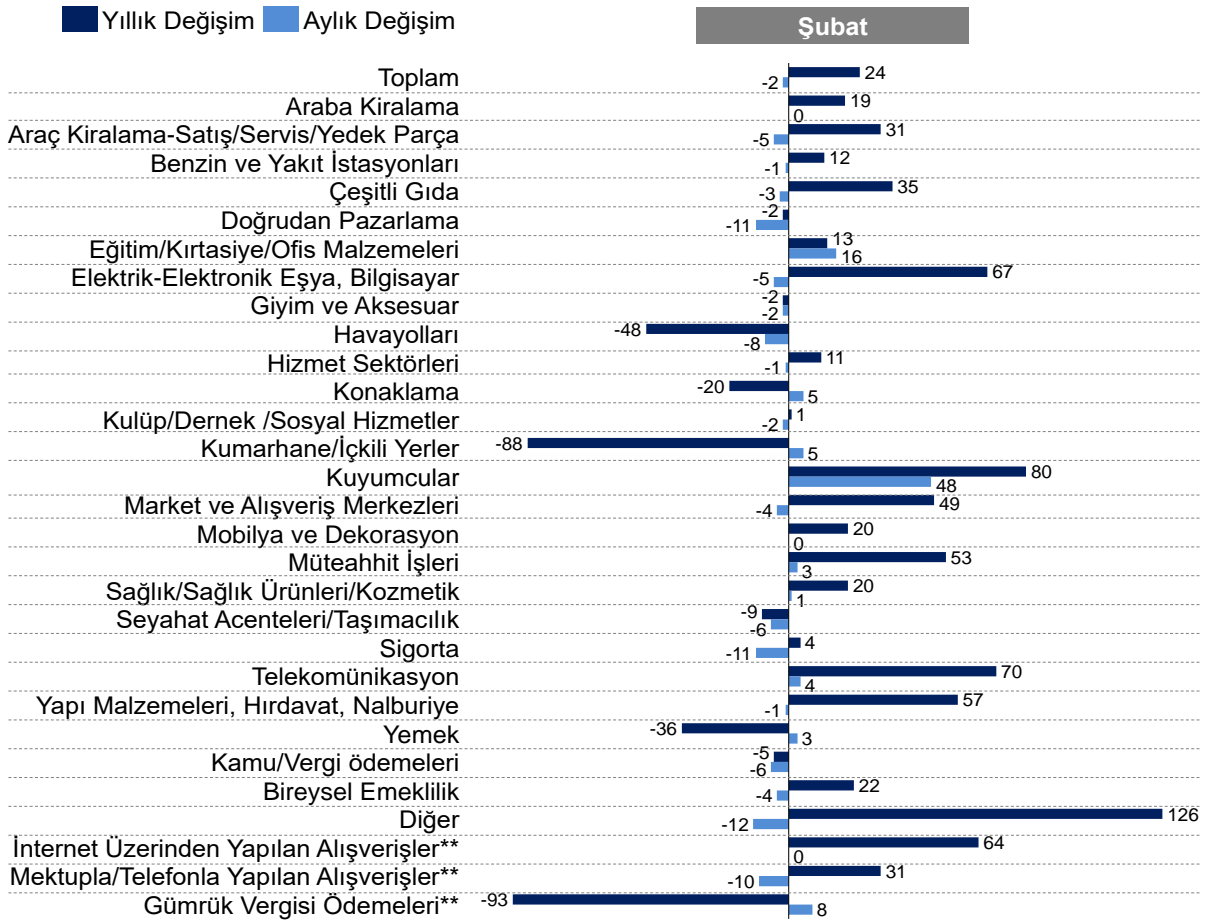
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

(*) 2019 yılı değerleri, 4 Ocak - 27 Aralık 2019; 2020 yılı değerleri, 3 Ocak – 25 Aralık 2020; 2021 değerleri; 1 Ocak – 5 Mart 2021 tarihlerini kapsamaktadır.

Şubat ayında harcama gruplarının 2/3'ünde bir önceki aya göre harcamalar düşmüştür.

Şubat ayı genelinde toplam harcama tutarlarının yüzde 2 düzeyinde azaldığı; 26 harcama grubundan sadece 9'unda artışın gerçekleştiği görülmüştür. Bu grupta öncelikli olarak kuyumculuk harcamaları, eğitim harcamaları, yeme-içme ve konaklama giderlerinin yer aldığı görülmektedir. Şubat ayının ilk haftasında sömestr tatilinin olması ve sonrasında ikinci eğitim öğretim döneminin başlamasının söz konusu artışlarda etkili olduğu düşünülmektedir. Diğer taraftan, diğer harcamalar en fazla daralan (yüzde -12) harcama grubu olurken, havayolları, seyahat harcamaları ile gıda grubu (çeşitli gıda, market ve alışveriş merkezleri) harcamaları da gerileme kaydetmiştir (Şekil 2).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri (Şubat 2021), % *

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Sektör kategorilerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak için bakınız:

https://evds2.tcmb.gov.tr/help/videos/Metaveri_K_Kartlari_Harcama_Tutari.pdf

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kartlı harcamalar Şubat ayında yıllık bazda artmıştır ancak, seyahat, konaklama ve yiyecek gibi hizmet sektörlerinde olumsuz seyir devam etmektedir.

Şubat ayında toplam kartlı harcamalar geçen yıla göre yüzde 24 oranında artmıştır. Harcama gruplarına göre bakıldığında, kalemlerin 1/3'ünde yıllık olarak gerileme gözlenmiştir. Diğer bir ifadeyle, kumarhane/içkili yerler (yüzde -88), havayolları (yüzde -48), yemek (yüzde -36), konaklama (yüzde -20) ve seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde -9) harcamalarında önemli düşüşler gözlenmektedir. Artışların yoğunlaştığı kalemler de; diğer (yüzde 126), kuyumcular (yüzde 80), telekomünikasyon (yüzde 70), elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 67), yapı malzemeleri, hırdavat, nalburiye (yüzde 57), müteahhitlik işleri (yüzde 53) ile market/alışveriş merkezleri (yüzde 49) ve çeşitli gıda (yüzde 35) gibi zorunlu harcamaları içermektedir (Şekil 2 ve Şekil 3).

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarlarının yıllık değişimi (Mart 2020 – Şubat 2021), % *

	Mar.20	Nis.20	May.20	Haz.20	Tem.20	Ağu.20	Eyl.20	Eki.20	Kas.20	Ara.20	Oca.21	Şub.21
Toplam	3,9%	-17,7%	-11,7%	10,0%	16,1%	19,6%	22,6%	29,7%	24,4%	15,3%	19,0%	24,1%
Araba Kiralama	-2,8%	-54,6%	-46,3%	-17,6%	0,2%	24,0%	35,7%	52,0%	34,2%	8,0%	17,0%	19,2%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	11,1%	-14,8%	-2,3%	47,5%	41,7%	50,7%	51,9%	50,2%	42,8%	28,9%	35,1%	30,9%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	-12,1%	-44,9%	-40,6%	-20,4%	-1,3%	2,1%	8,1%	15,5%	13,1%	1,4%	5,3%	12,2%
Çeşitli Gıda	24,5%	14,8%	13,6%	22,3%	26,0%	23,6%	31,5%	35,2%	32,0%	29,5%	37,2%	35,3%
Doğrudan Pazarlama	25,7%	12,1%	24,8%	38,6%	16,8%	18,3%	19,5%	21,8%	28,2%	14,4%	2,6%	-2,1%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	-17,8%	-36,4%	-26,5%	10,0%	12,3%	-11,3%	1,2%	30,7%	1,5%	-12,2%	-3,9%	13,1%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	28,0%	48,2%	75,1%	100,7%	90,3%	105,1%	122,0%	119,0%	89,7%	93,0%	80,6%	66,8%
Giyim ve Aksesuar	-22,9%	-65,2%	-43,6%	-9,6%	29,2%	0,4%	6,1%	24,0%	5,5%	-17,2%	-9,5%	-1,7%
Havayolları	-47,4%	-95,3%	-88,7%	-64,7%	-44,3%	-29,0%	-33,5%	-33,1%	-39,3%	-41,1%	-46,8%	-47,9%
Hizmet Sektörleri	10,4%	-8,5%	0,0%	20,7%	13,4%	24,6%	21,9%	22,4%	18,7%	9,0%	13,4%	11,1%
Konaklama	-41,6%	-93,9%	-90,2%	-71,1%	-36,4%	-10,7%	-1,1%	0,4%	-20,6%	-41,2%	-30,9%	-20,2%
Kulüp / Demek /Sosyal Hizmetler	4,5%	-16,3%	-4,8%	-18,2%	90,5%	-42,5%	8,7%	35,0%	19,8%	8,7%	1,8%	0,7%
Kumarhane /İçkili Yerler	-28,7%	-91,5%	-86,8%	-59,5%	-31,2%	-17,8%	-15,9%	-22,4%	-65,3%	-90,7%	-89,2%	-87,7%
Kuyumcular	-5,8%	-70,4%	-46,7%	-21,6%	3,2%	8,1%	-1,8%	-20,3%	-26,3%	-26,1%	42,8%	80,2%
Market ve Alışveriş Merkezleri	43,9%	44,2%	39,2%	36,1%	38,7%	41,5%	43,3%	61,9%	56,8%	57,4%	58,1%	49,5%
Mobilya ve Dekorasyon	-6,0%	-29,4%	-0,7%	42,7%	41,1%	46,5%	40,7%	51,5%	44,6%	22,5%	22,7%	20,1%
Müteahhit İşleri	11,1%	-6,3%	5,4%	60,6%	39,1%	72,8%	50,4%	56,4%	203,0%	46,1%	49,4%	53,1%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	13,5%	-34,4%	-22,0%	25,6%	26,8%	41,4%	41,7%	37,3%	34,6%	18,2%	20,1%	19,9%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	-40,9%	-81,8%	-80,3%	-60,6%	-43,8%	-45,8%	-40,6%	-32,1%	-35,2%	-35,3%	-14,9%	-9,1%
Sigorta	14,1%	-1,9%	-0,5%	42,4%	27,4%	27,5%	26,1%	29,4%	18,3%	14,2%	10,1%	4,4%
Telekomünikasyon	-1,3%	-0,1%	6,7%	16,4%	46,3%	58,4%	62,2%	60,0%	51,3%	50,6%	60,1%	70,2%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	12,0%	-12,3%	1,6%	55,9%	36,5%	65,0%	54,5%	55,2%	52,6%	45,7%	68,4%	57,1%
Yemek	-19,2%	-76,9%	-67,0%	-23,9%	7,2%	16,0%	22,2%	23,3%	-10,4%	-44,9%	-39,5%	-35,7%
Kamu/Vergi ödemeleri	-27,7%	-47,6%	-47,5%	-46,1%	-41,8%	-39,3%	-57,4%	-56,8%	-50,5%	-40,1%	-42,7%	-5,0%
Bireysel Emeklilik	7,6%	10,0%	0,8%	11,2%	10,1%	5,9%	17,3%	9,3%	14,0%	21,3%	24,0%	21,8%
Diğer	21,4%	18,4%	27,8%	47,1%	68,3%	63,5%	40,9%	44,6%	73,4%	60,8%	166,6%	125,9%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler**	10,0%	19,1%	25,6%	43,9%	34,2%	41,7%	50,9%	58,7%	57,7%	61,9%	50,2%	64,3%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler**	6,1%	-7,3%	-7,9%	14,0%	5,7%	12,1%	29,3%	44,0%	40,2%	33,6%	31,7%	30,9%
Gümrük Vergisi Ödemeleri**	-32,1%	-71,4%	-68,8%	-97,7%	-96,9%	-96,1%	-96,6%	-93,7%	-97,2%	-96,3%	-95,5%	-93,1%

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

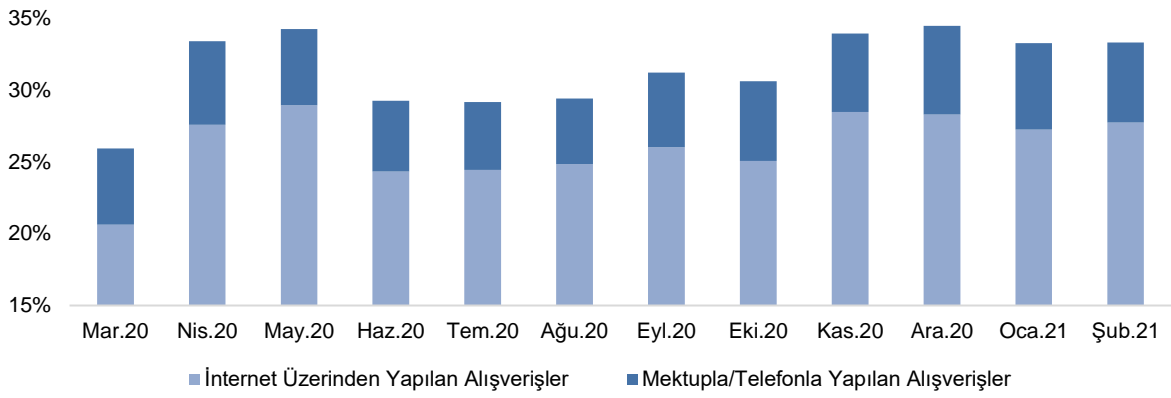
(*) Isı haritasında açık mavi ilgili sektörün aylar içindeki en yüksek değerlerini, koyu mavi ise en düşük değerlerini göstermektedir.

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Şubat ayında kartlı harcamaların üçte biri internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılmıştır.

Salgınla birlikte önem kazanan online alışverişler Şubat ayında da yüksek oranlı artışlarını sürdürmüştür; internet üzerinden yapılan harcamalar yıllık olarak yüzde 64, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ise yüzde 31 oranında artmıştır. Söz konusu hızlı artışlar sonucu online harcamaların toplam harcamalar içindeki payı Şubat 2020’de yüzde 26 iken, 7 puan artarak yüzde 33’e yükselmiştir. (Şekil 4).

Şekil 4 - Banka kartı ve kredi kartı ile internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılan harcamaların payı (Mart 2020 – Şubat 2021), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları